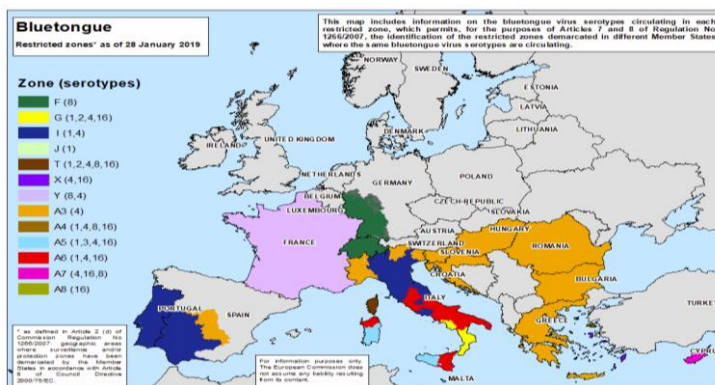

СИН ЕЗИК ПО ПРЕЖИВНИТЕ ЖИВОТНИ (BLUE TONGUE)

1. Разпространение:

Синият език е вектор преносимо, вирусно и трансгранично заболяване по домашни и диви преживни животни. Предава се чрез ухапвания от куликоиди. Синият език не засяга хората, но може да причини значителни щети на популациите от добитък. В Европа, най-често срещаните серотипове са: ВТВ – 1, 6, 8 и 16, като епизоотична ситуация и разпространението по серотипове към 2018 г. е показано на картата по-долу:

Ваксинацията е една от основните мерки за контрол на заболяването. Одобрени за употреба в Европейския съюз ваксини са срещу серотиповете 1, 4, 2 и 8.

Ситуацията с болестта син език в Европейския съюз (ЕС) се е променила значително в последно време поради навлизането на нови серотипове, а именно серотипи 8 и 1 в райони на ЕС, където никога преди това не са докладвани огнища и са считани за нискорискови по отношение на болестта син език).

В България епизоотия на болестта се е наблюдавала през 1999 г. в Югоизточна България (серотип 9) и 2001 г. в Западна България. През 2014 г. болестта обхваща цялата територия на страната, като бяха потвърдени 2335 огнища на син език (серотип 4) при 808 стада едри преживни животни, 391 стада кози и 6 016 стада овце.

2. Епидемиология:

Причинител: вирус от сем. Reoviridae. Идентифицирани са двадесет и четири (24) серотипа с различна степен на вирулентност, които са обект на задължително обявяване, съгласно законодателството на ЕС.

Трансмисия: Чрез ухапване на някои видове мушички *Culicoides*. Вируса не се предава чрез пряк или непряк контакт между животни, а основно чрез насекоми. Възможно е предаване чрез замърсени хирургически инструменти, както и по полов път.

Инкубационен период: При овцете инкубационния период обикновено е от 5 до 10 дни. При говедата заболяването може да бъде виремично и да започне да се проявява 4 дни след заразяването, като рядко се наблюдават клинични симптоми. Животните обикновено предават заразата на насекомите – вектори на болестта в продължение на няколко седмици.

Клинични признаци:

При овцете заболяването протича с: треска, кръвоизливи и язви в устната и носната кухина, увеличена саливация, изтечения от носа, подуване на устните, езика и венеца, възпаление на венечния ръб на копитата и куцота, слабост, депресия, загуба на телесното тегло, профузна диария, повръщане, пневмония, „син“ език в следствие на цианозата, бременните животни могат да абортират. Кръвоизливите в основата на белодробната артерия са патогномични за болестта.

3. Мерки за превенция и контрол :

Законодателство:

- [НАРЕДБА № 19 от 14.12.2005 г.](#) за профилактика, ограничаване и ликвидиране на болестта син език по преживните животни, хармонизирана с [Директива 2000/75/ЕС](#) и [Регламент \(ЕО\) № 1266/2007 НА КОМИСИЯТА от 26 октомври 2007](#) година относно правилата за прилагане на Директива 2000/75/ЕО на Съвета по отношение на контрола, наблюдението, надзора и ограниченията за движението на някои животни от видовете, възприемчиви към болестта син език.

Мерки БАБХ: Мерките за контрол и ликвидиране на болестта включват: **ваксинация, надзор чрез сентинелни животни и откриване на клинични признаци, контрол на векторите, контрол на движението на живи преживни животни.** [Мерките са разписани в Програма за надзор и контрол на болестта Син език по преживните животни в България.](#)

Лабораторна диагноза:

Проби:

- от живи животни – кръв в хепарин;
- от скоро умрели животни: далак, черен дроб, червен костен мозък, кръв и лимфни възли;
- от абортирали или заразени новородени животни – преколастрален серум плюс проби от скоро умрелите животни

Лаборатория: Пробите се изпращат индивидуално опаковани и идентифицирани с попълнено съпроводително писмо до НДНИВМИ, гр. София, бул. „Пенчо Славейков“ 15 – тел. 02 9523903

Дейности, делегирани на РВЛ:

- контрол върху транспорта на животните;
- контрол върху извършваните в обекта ДДД мероприятия;
- извършване на ваксинация по схема, одобрена в Програма за надзор и контрол на болестта Син език по преживните животни в България;
- пасивен надзор, докладване на всяко съмнение за възникване на болестта на официален ветеринарен лекар/съответната ОДБХ,
- **сентинелни за целите на надзора животни не се ваксинират.**

Линк за актуална информация:

- Интернет страница на БАБХ
- Практическо ръководство за борба с болестта син език по преживните животни <https://tinyurl.com/y3ggmvqf>
- Световна организация по здравеопазване на животните (ОИЕ)
- Европейска Комисия:

https://ec.europa.eu/food/animals/animal-diseases/control-measures/bluetongue_en

- Световна организация по здравеопазване на животните (ОИЕ)

<http://www.oie.int/animal-health-in-the-world/animal-diseases/bluetongue/>
http://www.oie.int/fileadmin/Home/eng/Health_standards/tahm/2.01.03_BLUETONGUE.pdf
http://www.oie.int/index.php?id=169&L=0&htmfile=chapitre_bluetongue.htm
http://www.oie.int/fileadmin/Home/eng/Animal_Health_in_the_World/docs/pdf/Disease_cards/BLUETONGUE.pdf